

Основи бізнес-аналізу

СИЛАБУС

Шифр і назва спеціальності	071 – Облік і оподаткування	Інститут / факультет	Навчально-науковий інститут економіки, менеджменту та міжнародного бізнесу
Освітня програма	Облік, аудит і оподаткування	Кафедра	Бізнес-аналітики, обліку і готельно-ресторанної справи
Тип програми	Освітньо-професійна	Мова навчання	Українська

ВИКЛАДАЧ

Якименко-Терещенко Наталія Василівна, Nataliia.lakytenko-Tereschenko@khp.edu.ua

Доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри бізнес-аналітики, обліку і готельно-ресторанної справи (НТУ «ХПІ»). Досвід роботи – 17 років. Автор понад 180 наукових та навчально-методичних праць. Провідна лекторка з курсів: «Основи бізнес-аналізу», «Аналіз в галузях виробництва та послуг», «Фінансовий аналіз»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація	Дисципліна спрямована на оволодіння методів раціональної організації та ведення бізнес-аналізу на підприємствах на підставі використання прогресивних підходів зарубіжних країн; набуття навичок опрацювання і використання аналітичної інформації в управлінні.
Цілі курсу	Формування системи знань з з концептуальних основ бізнес-аналізу економічних явищ, які відбуваються в результаті здійснення як окремих бізнес-процесів, так і всієї діяльності бізнес-одиниць і комерційних компаній в цілому, причинно-наслідкових зв'язків цих явищ і процесів, а також їх відповідність вимогам зацікавлених осіб, що спрямовано на підвищення ефективності діяльності підприємства, його конкурентоспроможності та забезпечення стійкого розвитку.
Формат	Лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль - залік
Семестр	7

Обсяг (кредити) / Тип курсу	4 / Вибірковий	Лекції (години)	32	Практичні заняття (години)	32	Самостійна робота (години)	120
-----------------------------	----------------	-----------------	----	----------------------------	----	----------------------------	-----

Програмні компетентності	<p>ЗК 02 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 08 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 11 Навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 13 Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>СК 02 Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.</p> <p>СК 05 Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень</p> <p>СК 2.2 Здатність застосовувати методи та інструменти бізнес-аналізу для оцінки економічних процесів та явищ на підприємствах при прийнятті управлінських рішень</p>
--------------------------	---

Результати навчання

Шифр	Зміст
ПР 03	Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.
ПР 04	Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.
ПР 05	Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.
ПР 06	Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.
ПР 08	Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
ПР2.2	Знати та розуміти методи та інструменти бізнес-аналізу для оцінки економічних процесів та явищ на підприємствах в умовах ризиків та невизначеності

Теми що розглядаються:

Тема 1. Причини виникнення та етапи становлення бізнес-аналізу як нового напрямку аналітичної роботи. Роль аналітика в сучасній комерційній організації

Тема 2 Бізнес-модель компанії як об'єкт бізнес-аналізу. Структура, предмет, об'єкт та методи сучасного бізнес-аналізу

Тема 3 Бізнес-процеси підприємства: суть, межі та види

Тема 4 Методики аналізу бізнес-процесів. Інструменти аналізу проблем бізнес-процесів

Тема 5 Показники ефективності бізнес-процесу та їх вимірювання. Оцінювання ефективності бізнес-моделі компанії

Тема 6 Концепції та підходи до вдосконалення бізнес-процесів Оптимізація бізнес-процесів: суть, принципи, критерії та методи

Тема 7 Аналіз стану підприємства. Діагностика внутрішнього середовища організації

Тема 8 Виявлення, аналіз і управління вимогами

Тема 9 Бізнес-аналіз кон'юнктури ринку

Тема 10 Технологія аналізу бізнес-портфеля компанії

Тема 11 Аналіз ризиків розвитку бізнесу

Тема 12 Реінжиніринг бізнес-процесів

Тема 13 Бенчмаркінг бізнес-процесів

Форма та методи навчання.

Лекції проблемного характеру – один із найважливіших елементів проблемного навчання студентів. Вони передбачають поряд із розглядом основного лекційного матеріалу встановлення та розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які недостатньо розроблені в науці й мають актуальне значення для теорії та практики. Лекції проблемного характеру відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається. Вони сприяють формуванню у студентів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички. Студенти стають учасниками наукового пошуку та вирішення проблемних ситуацій.

Дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників з приводу даної теми (питання), а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд проблемних ситуацій у процесі вивчення навчального матеріалу.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи звіту про виконання індивідуальних завдань, проектних робіт. Презентації можуть бути як індивідуальними, наприклад виступ одного слухача, так і колективними, тобто виступи двох та більше слухачів.

Методи контролю.

Поточний контроль здійснюється протягом навчального семестру під час проведення лекційних і практичних занять. Має на меті перевірку рівня підготовленості студентів до виконання конкретної роботи. Формами проведення поточного контролю з дисципліни є: усні опитування та письмові контрольні роботи на лекційних і практичних заняттях; тестування тощо.

Підсумковий контроль знань студентів за навчальною дисципліною здійснюють у формі іспиту з метою визначення ступеню опанування ними програмних компетентностей та результатів навчання.

Формою підсумкового контролю знань є залік.

Розподіл балів, які отримують студенти.

Для одержання підсумкових балів студенту необхідно виконати всі обов'язкові види і форми завдань та контрольних заходів, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Розподіл кількості балів за результатами поточного та підсумкового контролю знань студентів з дисципліни наведено у таблиці 1.

Таблиця 1 – Розподіл балів для оцінювання успішності студента

Поточна контрольна робота		Індивідуальне завдання (Р)	Тестування на практичних заняттях	Залік	Максимальна сума
№1	№2				
0-15	0-15	0-20	0-20	0-30	100

Критерії та система оцінювання знань та вмінь студентів.

Згідно основних положень ЄКТС, під системою оцінювання слід розуміти сукупність методів (письмові, усні і практичні тести, екзамени, проекти, тощо), що використовуються при оцінюванні досягнень особами, що навчаються, очікуваних результатів навчання.

Успішне оцінювання результатів навчання є передумовою присвоєння кредитів особі, що навчається. Тому твердження про результати вивчення компонентів програм завжди повинні супроводжуватися зрозумілими та відповідними критеріями оцінювання для присвоєння кредитів. Це дає можливість стверджувати, чи отримала особа, що навчається, необхідні знання, розуміння, компетенції.

Критерії оцінювання – це описи того, що як очікується, має зробити особа, яка навчається, щоб продемонструвати досягнення результату навчання.

Основними концептуальними положеннями системи оцінювання знань та вмінь студентів є:

1. Підвищення якості підготовки і конкурентоспроможності фахівців за рахунок стимулювання самостійної та систематичної роботи студентів протягом навчального семестру, встановлення постійного зворотного зв'язку викладачів з кожним студентом та своєчасного коригування його навчальної діяльності.

2. Підвищення об'єктивності оцінювання знань студентів відбувається за рахунок контролю протягом семестру із використанням 100 бальної шкали (табл. 2). Оцінки обов'язково переводять у національну шкалу (з виставленням державної семестрової оцінки «відмінно», «добре», «задовільно» чи «незадовільно») та у шкалу ECTS (A, B, C, D, E, FX, F).

Таблиця 2. – Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ECTS

Рейтингова Оцінка, бали	Оцінка ECTS та її визначення	Націо- нальна оцінка	Критерії оцінювання	
			позитивні	негативні
1	2	3	4	5
90-100	A	Відмінно	<ul style="list-style-type: none"> - Глибоке знання навчального матеріалу модуля, що містяться в основних і додаткових літературних джерелах; - вміння аналізувати явища, які вивчаються, в їхньому взаємозв'язку і розвитку; - вміння проводити теоретичні розрахунки; - відповіді на запитання чіткі, лаконічні, логічно послідовні; - вміння вирішувати складні практичні задачі.	Відповіді на запитання можуть містити незначні неточності
82-89	B	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу, що передбачений модулем; - вміння давати аргументовані	Відповіді на запитання містять певні неточності;

			<p>відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки;</p> <ul style="list-style-type: none"> - вміння вирішувати складні практичні задачі. 	
75-81	C	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Міцні знання матеріалу, що вивчається, та його практичного застосування; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; - вміння вирішувати практичні задачі. 	<ul style="list-style-type: none"> - невміння використовувати теоретичні знання для вирішення складних практичних задач.
64-74	D	Задовільно	<ul style="list-style-type: none"> - Знання основних фундаментальних положень матеріалу, що вивчається, та їх практичного застосування; - вміння вирішувати прості практичні задачі. 	<ul style="list-style-type: none"> - Невміння давати аргументовані відповіді на запитання; - невміння аналізувати викладений матеріал і виконувати розрахунки; - невміння вирішувати складні практичні задачі.
60-63	E	Задовільно	<ul style="list-style-type: none"> - Знання основних фундаментальних положень матеріалу модуля, - вміння вирішувати найпростіші практичні задачі. 	<ul style="list-style-type: none"> - Незнання окремих (непринципових) питань з матеріалу модуля; - невміння послідовно і аргументовано висловлювати думку; - невміння застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач
35-59	FX (потрібне додаткове вивчення)	Незадовільно	<p>Додаткове вивчення матеріалу модуля може бути виконане в терміни, що передбачені навчальним планом.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Незнання основних фундаментальних положень навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - невміння розв'язувати прості практичні задачі.

1-34	Ф (потрібне повторне вивчення)	Неза- довільно	-	- Повна відсутність знань значної частини навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - незнання основних фундаментальних положень; - невміння орієнтуватися під час розв'язання простих практичних задач
------	---	-------------------	---	---

Базова:

1. Економічні основи реінжинірингу бізнес-процесів: монографія / Л.М. Таранюк. — Суми: Видавничо-виробниче підприємство "Мрія-1" ТОВ, 2008. — 560 с.
2. Нетепчук В. В. Управління бізнес-процесами / В. В. Нетепчук . – Рівне: НУВГП, 2014. – 158 с.
3. Пономаренко В. С. Теорія та практика моделювання бізнес-процесів: монографія / Пономаренко В. С., Мінухін С. В., Знахур С. В. – Х.: ХНЕУ, 2013. – 243 с.
4. Посохов І. М. Управління ризиками у підприємстві: навчальний посібник / І. М. Посохов. – Харків : НТУ «ХП», 2015. – 220 с/
5. Сливоцький А. Дж. Зона прибутку. Стратегічна бізнес-модель як запорука завтрашніх прибутків / Адріан Дж. Сливоцький, Девід Дж. Моррісон за участю Боба Андельмана; [пер. з англ. Р. Скакун]. – Львів: Вид-во Укр. католиц. ун-ту, 2016. – 431 с.
6. Стратегічне управління : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Уклад.: , В.О. Могилко, І.А. Дмитрієв.-Х.: ХНАДУ, 2016. - 252 с.
7. Швиданенко Г. О. Формування бізнес-моделі підприємства : навч. посіб. / Г. О. Швиданенко, Н. В. Ревуцька. — К. : КНЕУ, 2013. — 423 с.
8. Основи бізнес – аналізу. Текст лекцій для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх форм навчання / Укл. Н. В. Якименко – Терещенко, О. В. Сиром'ятникова. – Харків : НТУ «ХП», 2020. – 88 с.
9. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Основи бізнес-аналізу» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування» всіх форм навчання / уклад.: Н.В. Якименко-Терещенко, О.В. Сиром'ятникова – Х. : НТУ «ХП», 2020. – 57 с
10. Методичні вказівки до виконання розрахункового завдання «Бізнес-аналіз підприємства» з дисципліни «Основи бізнес-аналізу» для студентів першого

(бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування» всіх форм навчання / уклад.: Н.В. Якименко-Терещенко, О.В. Сиром'ятникова – Х. : НТУ «ХП», 2020. – 18 с.

Допоміжна:

11. Андрусенко С. І. Моделювання бізнес-процесів підприємства автосервісу: монографія / С. І. Андрусенко, О. С. Бугайчук. – К.: Кафедра, 2014. – 325 с.

12. Афанасьєв М.В. Економічна діагностика: навч.-метод. посібник / М. В. Афанасьєв, Г. В. Білоконенко ; Харківський нац.економічний ун-т. - Харків : ІНЖЕК, 2007. - 296 с.

13. Бізнес-моделювання й управління потоками робіт і документообігом в економічних системах: монографія / [В. С. Пономаренко та ін.; за заг. ред. Пономаренка В. С.]. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2010. – 270 с.

14. Економічне управління підприємством: навч. посібн./ Н. М. Євдокимова, Л. П. Батенко, В. А. Верба. – К. : КНЕУ, 2011 –327 с.

15. Лепейко Т. І. Реінжиніринг бізнес-процесів: Навчальний посібник у схемах і таблицях / Т. І. Лепейко, А. В. Котлик. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2009. – 80 с.

16. Гевко О.Б. Стратегічне управління: навчальний посібник / Гевко О.Б., Шведа Н.М. – Тернопіль ФОП Паляниця В. А., 2016. – 152 с.

17. Якименко-Терещенко Н.В. Моделювання оптимізації прибутку підприємства Н. В. Якименко-Терещенко // Ефективна економіка. — 2018. — Вип. 4. — Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6222>

18. Якименко-Терещенко Н.В. Формування системи управління фінансовими потоками при плануванні розвитку підприємства / Н. В. Якименко-Терещенко // Ефективна економіка. — 2018. — Вип. 10. — <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6578>

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Таблиця 3. – Перелік дисциплін

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
Оптимізаційні методи та моделі Економічна статистика Менеджмент Маркетинг	Аналіз в галузях виробництва та послуг Аналіз і прогнозування ризиків в діяльності підприємств Аналіз господарської діяльності

Провідний лектор: проф. Якименко-Терещенко Н.В.
(посада, звання, ПІБ)

_____ (підпис)